

Tisztelt _____ Járásbíróság!

Alulírott dr. _____ ügyvéd (_____., _____
Ügyvédi Iroda, Telefon: _____, Fax: _____, e-mail: _____)
_____ (_____ szám alatti lakos) I. r. felperes és
_____ (_____ szám alatti lakos) II. r. felperes
képviselésében (meghatalmazások korábban csatolva) az _____
(_____.) alperes által kezdeményezett és
_____ . ügyszám alatt folyamatban lévő peres eljárásban az alábbi

**e l ő z e t e s   d ö n t é s h o z a t a l i   e l j á r á s
k e z d e m é n y e z é s e   i r á n t i   k é r e l m e t**

terjesztem elő.

A korábban előadott kérelmeinket és jogi indoklásainkat változatlanul fenntartjuk!

A Pp. 155/A. §-a alapján kérjük a t. Bíróságot, hogy kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unió Bíróságán! Előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése esetére a Pp. 155/A. § (2) bekezdése értelmében az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a per felfüggesztésének van helye!

I. KÉRDÉSEK

Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az alábbi kérdéseket kérjük feltenni az Európai Unió Bíróságának.

1. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés valamely lényeges elemének (szerződés tárgya azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat) mértéke kizárólag a szerződéskötést követően, a másik professzionális szerződő fél (akár a szerződés részének minősített) a fogyasztóra nézve jogilag kötelező erejű egyoldalú jognyilatkozata alapján válik (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján) a fogyasztó számára megismerhetővé?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

1 With regard to the proper interpretation of the imposition for securing the knowability of all the terms referred in the twentieth section of the Preamble of Council Directive 93/13/EEC and the imposition for drafting in plain intelligible language referred in paragraph (2) of Article 4 and Article 5 of Council Directive 93/13/EEC the respecting contractual conditions must be interpreted fair, if the quantity of any essential condition of a loan agreement (the subject of the contract i.e. the loan amount, the installments, interest rate) may become knowable for the consumer (not because of any objective necessity but the individually not negotiated concerning impositions of the general terms and conditions applied by the other professional contracting party) exclusively following the conclusion of the loan agreement from the unilateral statement (even qualified as the part of the loan agreement) of the other professional contracting party that is legally binding in respect of the consumer?

2. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és

érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés csupán 'tájékoztató jelleggel' fordulatot alkalmazva közöl valamely lényeges elemet (szerződés tárgya azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat), nem tisztázva azt, hogy a tájékoztató jelleggel közölt szövegrész bír-e jogi kötőerővel vagy sem és arra jogok és kötelezettségek alapíthatóak vagy sem?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

2 With regard to the proper interpretation of the imposition for securing the knowability of all the terms referred in the twentieth section of the Preamble of Council Directive 93/13/EEC and the imposition for drafting in plain intelligible language referred in paragraph (2) of Article 4 and Article 5 of Council Directive 93/13/EEC the respecting contractual conditions must be interpreted fair, if the loan agreement communicates any essential condition (the subject of the contract i.e. the loan amount, the installments, interest rate) only applying the phrase 'informatively' without making it clear if the provision communicated informatively is legally binding or not and may be established rights and obligations on it or not?

3. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés téves terminológiát alkalmazva határoz meg valamely lényeges elemet, így különösen deviza alapú kölcsönszerződés (ahol a kölcsönszerződésből eredő követelések valamely külföldi pénznemben kerülnek meghatározásra és nyilvántartásra /a továbbiakban a követelés pénzneme/ és ezen követelések a belföldi pénznemben teljesítendőek /a továbbiakban a teljesítés pénzneme/)

(1) kölcsönösszegnek nevezi

- a hitelkeret követelés pénznemében megadott összegét vagy
- a kölcsönösszeg követelés pénznemében meghatározott maximális felső határértékét vagy
- a fogyasztó teljesítés pénznemében meghatározott finanszírozási igényét vagy
- a teljesítés pénznemében meghatározott folyósítási limitet?

(2) törlesztő részleteknek nevezi a törlesztő részletek követelés pénznemében és/vagy teljesítés pénznemében megadott várható felső határértékét?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

3 With regard to the proper interpretation of the imposition for securing the knowability of all the terms referred in the twentieth section of the Preamble of Council Directive 93/13/EEC and the imposition for drafting in plain intelligible language referred in paragraph (2) of Article 4 and Article 5 of Council Directive 93/13/EEC the respecting contractual conditions must be interpreted fair, if the loan agreement defines any essential condition applying improper terminology, especially if any foreign-currency denominated loan agreement (where the claims arisen from the loan agreement are defined and recorded in any foreign currency /hereinafter referred to as the currency of claim/ and those claims shall be fulfilled in the domestic currency /hereinafter referred to as the currency of fulfillment/)

(1) specifies as loan amount

- the sum of the credit line defined in the currency of claim or
- the maximum upper limit of the loan amount defined in the currency of claim or
- the financing needs of the consumer defined in the currency of fulfillment or
- disbursement limit defined in the currency of fulfillment?

(2) specifies as installments the probable upper limit of the installments defined in the currency of claim and/or the currency of fulfillment?

4. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben valamely deviza alapú kölcsönszerződésben a

szereződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és a törlesztő részletek (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a követelés pénznemében tételesen összegként (amely kizárólag 0 és 9 közé eső számjegyekből álló karaktorsorozatot jelent), a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(2) a teljesítés pénznemében tételes összegként, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(3) a követelés pénznemében és a teljesítés pénznemében is legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(4) a követelés pénznemében egyáltalán nem, a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(5) a teljesítés pénznemében egyáltalán nem, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

4 With regard to the proper interpretation of the imposition for securing the knowability of all the terms referred in the twentieth section of the Preamble of Council Directive 93/13/EEC and the imposition for drafting in plain intelligible language referred in paragraph (2) of Article 4 and Article 5 of Council Directive 93/13/EEC the respecting contractual conditions must be interpreted fair, if in any foreign-currency denominated loan agreement the subject of the contract i.e. the loan amount and the installments (not because of any objective necessity but the individually not negotiated concerning impositions of the general terms and conditions applied by the other professional contracting party)

(1) are defined in the currency of claim as a specific sum (that means a series of characters consisting of exclusively digits between 0 and 9) and in the currency of fulfillment at best clearly calculable?

(2) are defined in the currency of fulfillment as a specific sum and in the currency of claim at best clearly calculable?

(3) are defined in the currency of claim and the currency of fulfillment at best clearly calculable as well?

(4) are not defined at all in the currency of claim and are defined in the currency of fulfillment at best clearly calculable?

(5) are not defined at all in the currency of fulfillment and are defined in the currency of claim at best clearly calculable?

4.1. A fenti 4.(5) pont körében, amennyiben nem szükséges bármilyen tételes összeget meghatározni a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor, az egyértelmű kiszámíthatóság biztosított-e a kölcsönösszeg tekintetében a kölcsönszerződés megkötésekor, amennyiben (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a kölcsönszerződés semelyik pénznemben sem tartalmazza a kölcsönösszeget tételesen,

(2) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében a fogyasztó finanszírozási igényét vagy a folyósítási limitet tartalmazza tételesen,

(3) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében egyértelműen kiszámítható módon nem tartalmazza a kölcsönösszeget, továbbá

(4) a kölcsönösszeg követelés pénznemében történő egyértelmű kiszámíthatósága kapcsán a kölcsönszerződésben hivatkozott számtani elem nem egzakt, hanem csupán egy felső határérték: a teljesítés pénznemében tételesen megadott fogyasztói finanszírozási igény vagy folyósítási limit?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

4.1 In the framework of the aforementioned section 4(5), if it is not necessary to define any specific sum in the loan agreement at the time of the conclusion of it, is the clear calculability provided regarding the loan amount at the time of the conclusion of the loan agreement if (not because of any objective necessity but the individually not negotiated concerning impositions of the general terms and conditions applied by the other professional contracting party)

- (1) the loan agreement does not include the specific sum of the loan amount in any of the currencies,
- (2) the loan agreement includes in the currency of fulfillment as a specific sum the financing needs of the consumer or the disbursement limit,
- (3) the loan agreement does not include in the currency of fulfillment the loan amount clearly calculable, furthermore
- (4) element of a formula referred in the loan agreement in connection with the clear calculability of the loan amount in the currency of claim is not exact, only an upper limit: specific sum of the financing needs of the consumer or the disbursement limit in the currency of fulfillment?

4.2.

4.2.1. Amennyiben nem szükséges tételes összegeket kölcsönszerződésbe foglaltan biztosítani annak megkötésekor, akkor az egyértelmű kiszámíthatóság körében

(1) jogilag elvárt a szerződés tárgyának, azaz a kölcsönösszegnek és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részleteknek a mértékét egyértelműen és a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában kiszámítható módon a kölcsönszerződésben meghatározni; vagy

(2) az is elegendő, ha annak megkötésekor, a kölcsönszerződés olyan, objektív módon azonosítható paramétereket tartalmaz, amelyekből ezen adatok (a szerződés tárgya és a törlesztő részletek) kiszámíthatóak lesznek egy jövőbeni időpontban (azaz a kölcsönszerződésbe - annak megkötésekor - kizárólag a jövőbeni egyértelmű kiszámíthatóságot biztosító paraméterek kerülnek rögzítésre)?

4.2.2. Amennyiben az is elegendő, ha egy jövőbeni időpontban lesznek kiszámíthatóak a szerződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részletek mértéke a követelés pénznemében, akkor ezen jövőbeni időpont (amely értelemszerűleg a szerződéses követelések összegének követelés pénznemében való rögzülésnek időpontja is egyben) a kölcsönszerződés megkötésekor abban objektív módon meghatározott kell legyen vagy a másik professzionális szerződő fél kizárólagos diszkrecionális jogkörébe tartozhat ezen jövőbeni időpont meghatározása?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

4.2

4.2.1 In so far as it is not necessary to provide specific sums included in the loan agreement at the time of the conclusion of it, concerning clear calculability

(1) is it legally required to define the quantity of the subject of the contract i.e. the loan amount and the installments (in case of periodically floating interest rate products the installments applied in the first period of the duration) a clearly and at the time of the conclusion of the loan agreement calculable way in the loan agreement; or

(2) it is even adequate as at the time of the conclusion of it the loan agreement includes such objectively identifiable parameters, those make these data (the subject of the loan agreement and the installments) clearly calculable in a future date (namely in the loan agreement at the time of the conclusion of it are specified only the parameters providing the future clear calculability)?

4.2.2 In so far as it is even adequate if the quantity of the subject of the contract i.e. the loan amount and the installments (in case of periodically floating interest rate products the installments applied in the first period of the duration) will be clearly calculable in a future date, then this future date (that is implicitly the date of the fixation of the sum of the contractual claims in the currency of claim at the same time) shall be detachedly defined at the time of the conclusion of the loan agreement and included in it or it may belong to the exclusive discretionary power of the other professional contracting party to define this future date?

4.3. Időszakonként változó kamatozású termékeknél elégségesnek és így tisztességesnek is tekintendő, amennyiben a tételes összegek és/vagy az egyértelmű kiszámíthatóság a törlesztő részletek tekintetében a futamidő első kamatperiódusára a követelés pénznemében és/vagy a teljesítés pénznemében (a

kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor) biztosított vagy jogilag elvárt a futamidő összes kamatperiódusára a követelés pénznemében és/vagy a teljesítés pénznemében biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot (a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor)?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

4.3 Concerning periodically floating interest rate products shall be deemed adequate and so fair as well, if specific sums and/or the clear calculability is provided (included in the loan agreement at the time of the conclusion of it) regarding the installments in the currency of claim and/or in the currency of fulfillment for the first period of the duration or it is legally required to provide the clear calculability for all of the periods of the duration in the currency of claim and/or in the currency of fulfillment (included in the loan agreement at the time of the conclusion of it)?

4.4. Az egyértelmű kiszámíthatóságot kizárólag megfelelő képlet alkalmazásával lehet tisztességes módon biztosítani, avagy más módon is?

4.4.1. Amennyiben nem kizárólag megfelelő képlet alkalmazásával, akkor kellően egzakt szöveges leírással is lehet tisztességes módon biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot?

4.4.2. Amennyiben nem kizárólag megfelelő képlet alkalmazásával, akkor akár szakkifejezésre történő utalással (pl. annuitás, lineáris törlesztés) is lehet tisztességes módon biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot, további magyarázat nélkül?

JAVASOLT ANGOL NYELVŰ FORDÍTÁS:

4.4 Clear calculability may be provided fairly only applying a proper formula or otherwise as well?

4.4.1 Inasmuch not exclusively applying a proper formula, may the clear calculability be provided fairly through a sufficiently precise textual description?

4.4.2 Inasmuch not exclusively applying a proper formula, may the clear calculability be provided fairly through referring to any technical term (e.g. annuity, linear repayment) without further explanation?

II. ÁLTALÁNOS INDOKLÁS

Összhangban az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatával, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére azért került sor, mert szükséges a konkrét jogvita eldöntése szempontjából lényeges uniós jogszabály értelmezése. A felmerülő jogkérdés az ügy eldöntése szempontjából releváns, az uniós jog helyes értelmezése nem nyilvánvaló, azzal kapcsolatban ésszerű kétség merült fel (283/81. sz. CILFIT-ügy), a következők szerint.

II.1. Kölcsönszerződés vonatkozó rendelkezései:

Kölcsön összegét, azaz a szerződés tárgyát rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen a **KÖ klauzula**):

Törlesztő részletek összegét rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen a **TR klauzula**):

Ügyleti kamat mértékét rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen az **ÜK klauzula**):

Folyósítási limitet rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen az **FL klauzula**):

Finanszírozási igényt rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen az **FI klauzula**):

Követelés pénznemében történő egyértelmű kiszámíthatóság jövőbeli időpontját rendezni hivatott rendelkezések (a továbbiakban együttesen a **JI klauzula**):

Azon rendelkezés, melynek értelmében a Kölcsönszerződés lényeges elemének (szerződés tárgya azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat) mértéke kizárólag a szerződéskötést követően, a másik professzionális szerződő fél (akár a szerződés részének minősített) a fogyasztóra nézve jogilag kötelező erejű egyoldalú jognyilatkozata alapján válik (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján) a fogyasztó számára megismerhetővé (a továbbiakban együttesen az **EJ klauzula**):

Azon rendelkezések, amelyek értelmében a Kölcsönszerződés csupán 'tájékoztató jelleggel' fordulatot alkalmazva közöl valamely lényeges elemet (a továbbiakban együttesen a **TJ klauzula**):

A KÖ klauzula, a TR klauzula, az ÜK klauzula, az FL klauzula, az FI klauzula, a JI klauzula, az EJ klauzula és a TJ klauzula a továbbiakban együttesen a **Klauzulák**.

II.2. Legfontosabb jogforrások és joggyakorlat:

A 93/13 EKG irányelv tizenkettedik preambulum bekezdése értelmében:

„mivel ugyanakkor a tagállamok nemzeti jogszabályainak jelenlegi állapotában csak egy részleges harmonizáció tervezhető; mivel ez az irányelv csak a kifejezetten nem egyedi szerződési feltételekkel foglalkozik; mivel a tagállamok számára meg kell hagyni azt a lehetőséget, hogy a Szerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartásával saját nemzeti jogszabályaikban az ebben az irányelvben előírtaknál szigorúbb rendelkezésekkel biztosítsanak magasabb szintű védelmet a fogyasztóknak;”

A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdése értelmében:

„mivel a szerződéseket egyszerű, érthető nyelven kell megfogalmazni; mivel a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse az összes feltételt; és mivel kétség esetén a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezést kell irányadónak elfogadni;”

A 93/13 EKG irányelv 1. cikk (1) bekezdése értelmében:

„Ennek az irányelvnek az a célja, hogy közelítse a tagállamoknak az eladó vagy szolgáltató és fogyasztó között kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit.”

A 93/13 EKG irányelv 2. cikk b) pontja értelmében:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

b) "fogyasztó": minden olyan természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések keretében olyan célból jár el, amely kívül esik saját szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása körén;”

A 93/13 EKG irányelv 3. cikk (1)-(2) bekezdése értelmében:

„(1) Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.

(2) Egy szerződési feltétel minden olyan esetben egyedileg meg nem tárgyalt feltételnek tekintendő, ha azt már előzetesen megfogalmazták, és ezért a fogyasztó nem tudta annak tartalmát befolyásolni, különösen az előzetesen kidolgozott szabványszerződések esetében.

Az a tény, hogy egy feltétel bizonyos elemeit vagy egy kiragadott feltételt egyedileg megtárgyaltak, nem zárja ki ennek a cikknek az alkalmazhatóságát a szerződés többi részére, ha a szerződés átfogó megítélése arra enged következtetni, hogy a szerződés mégiscsak egy előre kidolgozott szabványszerződés.

Olyan esetekben, amikor egy eladó vagy szolgáltató arra hivatkozik, hogy egy szabványfeltételt egyedileg megtárgyaltak, ennek bizonyítása az eladót vagy szolgáltatót terheli.”

A **93/13 EKG irányelv 4. cikk (2) bekezdése** értelmében:

„A feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek.”

A **93/13 EKG irányelv 5. cikke** értelmében:

„Olyan szerződések esetében, amelyekben a fogyasztónak ajánlott valamennyi feltétel vagy a feltételek némelyike írásban szerepel, ezeknek a feltételeknek világosnak és érthetőnek kell lenniük. Ha egy feltétel értelme kétséges, akkor a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezés az irányadó. Ez az értelmezési szabály nem alkalmazandó a 7. cikk (2) bekezdésében említett eljárások vonatkozásában.”

A **Polgári Törvénykönyv** - az alapügyben szereplő **kölcsönszerződés megkötésekor** alkalmazandó szövegének (a továbbiakban a **Ptk.**) - **209. §-a** a következőképpen rendelkezett:

„(1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

[...]

(4) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

[...]”

A **Ptk. 209. §-ának (4) és (5) bekezdése 2009. május 22-i hatállyal** a következőképpen módosult:

„(4) Az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

(5) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.”

A **Ptk. 522. §-a** a következőképpen rendelkezik:

„(1) Bankhitelszerződéssel a pénzüintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére - a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén - kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.

(2) A bankhitelszerződés érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.”

A **Ptk. 523. §-a** a következőképpen rendelkezik:

„(1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).”

A **Ptk. 685. § d) és e) pontjai** értelmében:

„d) fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy;

e) fogyasztói szerződés: az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti; a törvény jótállásra és kellékszavatosságra vonatkozó szabályai

alkalmazásában az a szerződés minősül fogyasztói szerződésnek, amelynek tárgya ingó dolog, kivéve a villamos energiát, a - tartályban, palackban vagy egyéb módon korlátozott mennyiségben vagy meghatározott úrtartalommal ki nem szerelt - vizet és gázt, továbbá a végrehajtási eljárás vagy más hatósági intézkedés folytán eladott dolgot, valamint az olyan árverésen eladott használt dolgot, amelyen a fogyasztó személyesen részt vehet (fogyasztási cikk);"

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata (2012/C 326/01, a továbbiakban az EUSz.) 267. cikke (az EKSz. korábbi 234. cikke) értelmében:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely fogva tartott személyt érint, az Európai Unió Bírósága a lehető legrövidebb időn belül határoz."

A 6/2013. számú PJE határozat indoklásának III.2.f) pontja értelmében:

„f) Az eddig elemzettek a magyar jog által szabályozott olyan érvénytelenségi okok, amelyek értelmezése egyedül a magyar bíróságok feladata. A magyar jogban azonban van egy olyan érvénytelenségi ok is, nevezetesen a fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségének a megítélése, amelyre vonatkozó rendelkezések (Ptk. 209. §, 209/A. §, 209/B. §) részben uniós irányelvek átültetése folytán kerültek a magyar jogrendszerbe, és így alkalmazásuk az uniós szabályok értelmezését is igényelik. Ez pedig - kétség esetén - az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió Bíróságának a kizárólagos hatáskörébe tartozik. A jogegységi tanács álláspontja szerint a deviza alapú kölcsön mint szerződéstípus tisztességtelen volta jelenleg nem ítéltető meg, figyelemmel arra, hogy ezt is érintően a Kúria egyik ítélkező tanácsa egy konkrét ügyben előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságánál, kérve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv egyes rendelkezéseinek értelmezését. Ez az eljárás jelenleg még folyamatban van (C-26/13. sz.)."

A kifejezetten tagállami jogalkotást igénylő jogharmonizációs célt szolgáló irányelveknek nincs közvetlen hatályuk, azonban az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint, ha az irányelv kellően konkrét rendelkezéseket tartalmaz, amelyekből egyértelműen következnek a személyi hatálya alá tartozó körben meghatározott jogosultságok, akkor a hazai jogot az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében az irányelvvel összhangban kell értelmezni. A nemzeti jog irányelvvel összhangban álló értelmezésének kötelezettségét az Európai Unió Bírósága először a „Von Colson and Komann v. Land Nordrhein-Westfalen” ügyben (C-14/83.) fektette le, majd a C-106/98. számú ügyben ehhez azt is hozzáfűzte, miszerint nincs jelentősége annak, hogy a hazai jogalkotásra az irányelv elfogadása előtt vagy után került-e sor. Az irányelvvel összhangban álló értelmezés kötelezettségét és vele ellentétes nemzeti jogszabály figyelmen kívül hagyását eredményező ún. „kizáró hatály” elvét erősítette meg az **Európai Unió Bírósága** a C-441/93. és a C-194/94. számú ügyekben is. A **2014.3154. BDT** alapján az Európai Unió Bíróságának az uniós jog értelmezése tárgyában tett ítéleti megállapításai kötelezőek a tagállami bíróságokra nézve, a nemzeti bíróságok kötve vannak az uniós jog Európai Unió Bírósága által nyújtott értelmezéséhez,

saját hatáskörükben mellőzniük kell minden olyan jogszabály vagy joggyakorlat alkalmazását, amely nem összeegyeztethető az uniós joggal (lásd ebben az értelemben: 2010. október 5-i Elchinov-ítélet, **C-173/09**, EU:C:2010:581, 29-32. pont; 2016. április 19-i DI-ítélet, **C-441/14**, EU:C:2016:278, 33. és 34. pont; 2016. július 5-i Ognyanov-ítélet, **C-614/14**, EU:C:2016:514, 36. pont; 2016. november 8-i Ognyanov-ítélet, EU:C:2016:835, **C-554/14**, 67-70. pont, **C-154/15.**, **C-307/15.** és **C-308/15. sz. egyesített ügyekben megszületett ítélet** indoklásának 74. pontja).

II.3. Kapcsolódó érvek:

II.3.1. A Kölcsönszerződés fogyasztókkal megkötött, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel, amely így a 93/13 EKG irányelv hatálya alá tartozik

A Kölcsönszerződés olyan a másik professzionális szerződő fél által előzetesen kidolgozott szabványszerződés, amely - ideértve különösen a Klauzulákat - egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltételnek minősül. A Kölcsönszerződést - ideértve különösen a Klauzulákat - az alperes előzetesen megfogalmazta, és ezért a fogyasztóként eljáró felperesek nem tudták annak tartalmát befolyásolni. A kérdések között van, ahol ez a jelleg kifejezetten hangsúlyozásra kerül, van ahol nem, de ettől függetlenül a kérdések alapját minden esetben ekképp minősülő rendelkezések (azaz a Klauzulák) alkotják.

A Kölcsönszerződés szerződés rendelkezései egyedileg nem kerültek megtárgyalásra, számszerű összegek részleges egyeztetése és szerződésben történő rögzítése önmagában nem igazolja a kapcsolódó szerződési feltétel egyedi megtárgyaltságát, így különösen azt nem, hogy milyen konstrukciót alkalmazva, miért az adott összeg, milyen elnevezéssel, és milyen szöveggörnyezetben szerepel a Kölcsönszerződésben. Itt ismételten hivatkozunk a **93/13 EKG rendelet 3. cikkének (2) bekezdését**, miszerint: *„Az a tény, hogy egy feltétel bizonyos elemeit vagy egy kiragadott feltételt egyedileg megtárgyaltak, nem zárja ki ennek a cikknek az alkalmazhatóságát a szerződés többi részére, ha a szerződés átfogó megítélése arra enged következtetni, hogy a szerződés mégiscsak egy előre kidolgozott szabványszerződés.”*

A felperesek fogyasztóknak minősülnek a **Ptk. 685. § d) pontja** és a **93/13 EKG irányelv 2. cikk b) pontja** alapján. A Kölcsönszerződés a **Ptk. 685. § e) pontja** alapján fogyasztói szerződésnek minősül, ezt a tényt a t. Bíróságnak hivatalból is kell észlelnie (2/2011. (XII.12.) PK vélemény). Ismételten hivatkozunk a **Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.238/2013/9.** szám alatt meghozott jogerős ítéletét, amely rögzítette, hogy *„... a fogyasztói szerződés fogalmát a Ptk. 685. § d) és e) pontjába foglalt törvényi rendelkezések határozzák meg, és ezek a szerződés típusától, tárgyatól függetlenül a szerződés alanyi oldalát tekintik elhatároló ismérveknek. Így ha az adós gazdasági vagy szakmai tevékenységi körén kívül eső okból köt kölcsönszerződést a pénzügyintézettel, úgy a kölcsönszerződés fogyasztói szerződés lesz akkor is, ha a kölcsön nem (a Hpt. szerinti) fogyasztási kölcsön, ...”.* Hangsúlyozzuk, a felperesek korábban már akként nyilatkoztak, hogy a tárgybeli kölcsönösszeget nem gazdasági vagy szakmai tevékenységi körbe eső célra fordították.

II.3.2. Tisztességtelenség vizsgálata hivatalból a nemzeti bíróságok által

A tisztességtelenség a nemzeti bíróságok által hivatalból is vizsgálendő, erre irányuló kifejezett kérelem hiányában is.

Az Európai Unió Bírósága a **C-243/08. sz. ügyben (Pannon GSM Zrt. és Sustikné Gyórfi Erzsébet között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítéletének indoklása 35. pontjában** a következőket mondta ki: *„... a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, amennyiben rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges ténybeli és jogi*

elemek. Ha álláspontja szerint az ilyen feltétel tisztességtelen, annak alkalmazását mellőzi, kivéve, ha ezt a fogyasztó ellenzi. Ez a kötelezettség a nemzeti bíróságot saját illetékességének vizsgálata során is terheli.”

Az Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítélet indoklásának 58-59. pontjaiban a következőket mondta ki:

„58 Ennek kapcsán egyrészt a nemzeti bíróság – amennyiben a rendelkezésére állnak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek – hivatalból köteles vizsgálni a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet.

59 Ugyanis az irányelv által előírt védelem teljes hatékonysága megköveteli, hogy a feltétel tisztességtelen jellegét hivatalból megállapító nemzeti bíróság minden következtetést levonhasson ezen megállapításból, anélkül hogy meg kellene várnia, hogy a jogairól tájékoztatott fogyasztó az említett feltétel megsemmisítését kérő nyilatkozatot tegyen (2013. május 30-i Jörös-ítélet, C-397/11, EU:C:2013:340, 42. pont).”

II.3.3. Elfogadhatóság

Az EUSz. 267. cikkének b) pontja értelmében:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;”

A 93/13 EKG irányelv ezen pont szerint minősülő jogi aktus, amelynek értelmezése szükséges a korábban előadott kérdések okán. Ezen álláspontot erősíti meg a **Kúria 6/2013. sz. PJE határozatának III.2.f) pontja**, melynek értelmében: „A magyar jogban azonban van egy olyan érvénytelenségi ok is, nevezetesen a fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségének a megítélése, amelyre vonatkozó rendelkezések (Ptk. 209. §, 209/A. §, 209/B. §) részben uniós irányelvek átültetése folytán kerültek a magyar jogrendszerbe, és így alkalmazásuk az uniós szabályok értelmezését is igényelik. Ez pedig – kétség esetén – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió Bíróságának a kizárólagos hatáskörébe tartozik.”

Előadjuk, hogy az Európai Unió Bírósága a C-312/14. sz. ügyben (Banif Plus Bank Zrt. és Lantos Márton, Lantos Mártonné között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítéletének indoklása 35. pontjában a következőket mondta ki: „Azzal kapcsolatban, hogy az írásbeli észrevételt előterjesztő tagállami kormányok az előzetesdöntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságára hivatkoznak, vagy kételyeiknek adnak hangot egyes előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatósága tekintetében, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében, ha a nemzeti bíróságok által feltett kérdés uniós jogi rendelkezés értelmezésére vonatkozik, a Bíróság főszabály szerint köteles a kérelemről határozni, kivéve ha nyilvánvaló, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem valójában arra irányul, hogy a Bíróság fiktív jogvita kapcsán döntsön, illetve általános vagy hipotetikus természetű kérdésben nyilvánítson véleményt, és így az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve a Bíróságnak nem állnak rendelkezésére a feltett kérdések hatékony megválaszolásához szükséges ténybeli és jogi elemek (lásd különösen: Les Vergers du Vieux Tauves ítélet, C-48/07, EU:C:2008:758, 17. pont).” **Jelezzük, hogy a jelen ügy valós jogvita, amelyben olyan konkrét kérdések merültek fel (lásd fentebb), ahol az uniós jog**

kért értelmezése szorosan összefügg az alapeljárás tényállásával és tárgyával, továbbá a megválaszolóhoz szükséges feltételek adottak.

II.3.4. A 93/13 EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésének és 5. cikkének alkalmazhatósága a nemzeti jogba történő átültetése fényében

Előadjuk, hogy az **Európai Unió Bírósága a C-26/13. sz. ügyben (Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka és OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítélete** a következőket rögzítette indoklásában:

„63 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból azonban kiderül, hogy a Polgári Törvénykönyv 209. §-ának (4) bekezdése, amely rendelkezik a 93/13 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a belső jogba való átültetését célozza, nem tartalmazza a világosság és érthetőség e követelményét.

64 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy **a kizárólag magánszemélyek közötti jogvita esetén a belső jogi rendelkezések alkalmazása során a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni, és azt - amennyire csak lehetséges - az adott területen alkalmazandó irányelv szövegének és céljának megfelelően értelmezni oly módon, hogy az általa követett céllal összhangban álló eredményre jusson (lásd többek között: OSA-ítélet, C-351/12, EU:C:2014:110, 44. pont).**

65 A Bíróság ezzel összefüggésben arra is rámutatott, hogy a nemzeti jog összhangban álló értelmezése ezen elvnek vannak bizonyos korlátai. Így az általános jogelvek korlátozzák a nemzeti bíróság azon kötelezettségét, hogy a belső jog releváns szabályainak értelmezésekor és alkalmazásakor figyelembe kell vennie az irányelv tartalmát, továbbá e kötelezettség nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául (lásd többek között: OSA-ítélet, EU:C:2014:110, 45. pont).

66 Ha az összhangban álló értelmezés ekképp korlátozott ezen elvére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy **az ezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének átültetését célzó nemzeti rendelkezés érthető úgy, hogy magában foglalja a világosság és érthetőség követelményét, ezt követően az e követelmény terjedelmére irányuló kérdés merül fel.**”

Fentiek értelmében - függetlenül attól, hogy a Ptk. 209. §-ának (4) bekezdése csak a Kölcsönszerződés megkötését követő módosítását követően felelt meg szövegében a vonatkozó uniós jogi normának - a világosság és érthetőség követelményének teljesülése vizsgálható a Kölcsönszerződés elsődleges tárgya (lásd az **Európai Unió Bírósága a C-26/13. sz. ügyben meghozott ítélet határozati része 1) pontjának idevágó definícióját** és a Ptk. 523. §-a szerinti lényeges elemeket) tekintetében, mivel annak korábbi megfogalmazása is érthető volt úgy, hogy az magában foglalja a világosság és érthetőség követelményét, továbbá ezen álláspont nem jelenti a nemzeti jog *contra legem* értelmezését.

III. RÉSZLETES INDOKLÁS

III.1. Az első kérdés:

1. A 93/13 EGK irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés valamely lényeges elemének (szerződés tárgya azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat) mértéke kizárólag a szerződéskötést követően, a másik professzionális szerződő fél (akár a szerződés részének minősített) a fogyasztóra nézve jogilag kötelező erejű egyoldalú jognyilatkozata alapján válik (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján) a fogyasztó számára megismerhetővé?

Álláspontunk szerint egy fogyasztóval megkötött kölcsönszerződés esetében elvárható, hogy az adós mindazon tényezőknek az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (lásd: 2015. július 9-i Bucura-ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 57. pont).” Az **Európai Unió Bírósága a C-26/13. sz. ügyben (Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka és OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítélete** is ezen elvet erősíti meg megfelelő analógia alkalmazása mellett:

2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, **hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.**

...

67 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ugyanezen követelmény szerepel a 93/13 irányelv 5. cikkében, amely előírja, hogy az írásbeli feltételeknek „[mindig]” világosnak és érthetőnek kell lenniük. A 93/13 irányelv huszadik preambulumbekkezdése ebben a vonatkozásban meghatározza, hogy **a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse a szerződés összes feltételét.**

68 Ebből következik, hogy a világosság és érthetőség e követelménye minden esetben alkalmazandó, ide értve azt is, amikor a feltétel a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése alá tartozik, és így tehát nem vonatkozik rá az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt, tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelés.

69 Ebből az is következik, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő e követelménynek megegyezik a hatálya az ezen irányelv 5. cikkében szereplő követelményével.

70 Márpedig ezen 5. cikkel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy **a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse.** Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (lásd: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 44. pont).”

Az **Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítéletének indoklása** is ezen elvet erősíti meg:

„48 E tekintetben kétségek nélkül kitér a előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, hogy a 2013. május 9-i ítéletében a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) az érintett, a szóban forgó szerződések elsődleges tárgyával kapcsolatos „küszöbikötések” tisztességtelen jellege felülvizsgálatának indokolásához az **említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott átláthatósági követelményt úgy értelmezte, hogy az nem csupán a szerződési feltételek formális átláthatóságára, vagyis a megfogalmazásuk világos és érthető jellegére korlátozódik, hanem kiterjed a gyakorlati átláthatóság tiszteletben tartására is, vagyis hogy a fogyasztónak elegendő információt szolgáltatassanak a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.**

49 Mindazonáltal, amint a főtanácsnok az indítványának 46-50. pontjában megjegyzi, **a szerződés elsődleges tárgyával kapcsolatos kikötés gyakorlati átláthatóságának felülvizsgálata a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározottakból következik. Ez a rendelkezés ugyanis az ezen irányelv**

5. cikkében foglaltakhoz hasonlóan azt írja elő, hogy a szerződési feltételeknek „világosnak és érthetőnek kell lenniük”.

50 Márpedig e tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a **fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse.** Többek között ezek ismerete alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (2013. március 21-i RWE Vertrieb ítélet, C-92/11, EU:C:2013:180, 44. pont).

51 **Ennélfogva a szerződés elsődleges tárgyának meghatározására vonatkozó szerződési feltételnek a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett tisztességtelen jellegének vizsgálata abban az esetben, ha a fogyasztó a szerződéskötést megelőzően nem rendelkezett elegendő információval a szerződési feltételekkel és a szerződés megkötésének következményeivel kapcsolatban, általában ezen irányelv, különösen pedig ezen irányelv 6. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik.”**

Függetlenül attól, hogy a tárgybeli Kölcsönszerződés a **2008/48 EK irányelv** hatálya alá tartozik vagy sem, az **Európai Unió Bírósága a C-42/15. sz. ügyben (Home Credit Slovakia a.s. és Klára Bíróová között folyamatban lévő eljárásban) meghozott, a 2008/48 EK irányelvre alapított ítélete** tartalmaz olyan általános jellegű, fogyasztóvédelmi célzatú megállapításokat, amelyek a világos és érthető megfogalmazás kritériumának való megfelelés kapcsán figyelembe vehetőek:

„34 Mivel a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett tartalmi elemeket világos és egyértelmű módon kell feltüntetni, szükségszerű – amint azt lényegében a főtanácsnok indítványának 52. pontjában kiemelte –, hogy a hitelmegállapodás egyértelmű és pontos kereszthivatkozásokat tartalmazzon az ezen tartalmi elemeket magában foglaló többi nyomtatott formára vagy más tartós adathordozóra, amelyeket **a megállapodás megkötése előtt ténylegesen átadtak a fogyasztónak oly módon, hogy az lehetővé tegye számára, hogy ténylegesen megismerje valamennyi jogát és kötelezettségét.”**

III.2. A második kérdés:

2. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés csupán 'tájékoztató jelleggel' fordulatot alkalmazva közöl valamely lényeges elemet (szerződés tárgya azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat), nem tisztázva azt, hogy a tájékoztató jelleggel közölt szövegrész bír-e jogi kötőerővel vagy sem és arra jogok és kötelezettségek alapíthatóak vagy sem?

Álláspontunk szerint egyáltalán nem várható el az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztóktól, hogy azt képesek legyenek felismerni, miszerint a 'tájékoztató jelleggel' fordulat után álló – közokiratba- és professzionális hitelintézet által szerkesztett jogi szövegbe foglalt – szövegrészek joghatás kiváltására alkalmatlan, irreleváns tartalmak. Mindazonáltal ugyanígy nem elvárható az sem, hogy feltétlenül joghatást tulajdonítsanak a fogyasztók ezen rendelkezéseknek, a 'tájékoztató jelleggel' fordulatra tekintettel. Ennek fényében viszont a 'tájékoztató jellegű' közlés fordulat alkalmazása – kellő magyarázat híján – nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének, különösen akkor, ha a tájékoztató jellegű közlés a jogviszony valamely lényeges elemének mértékét rögzíti (pl. kölcsön összege, ügyleti kamat százalékos mértéke, törlesztő részletek összege) és a valós érték a jogviszony keretében attól akár eltérő is lehet.

Hivatkozunk az **Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SA (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa**

Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) **meghozott ítélet indoklásának** fenti III.1. pontban hivatkozott, **48-51. pontjait: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.**

III.3. A harmadik kérdés:

3. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés téves terminológiát alkalmazva határoz meg valamely lényeges elemet, így különösen deviza alapú kölcsönszerződés (ahol a kölcsönszerződésből eredő követelések valamely külföldi pénznemben kerülnek meghatározásra és nyilvántartásra /a továbbiakban a követelés pénzneme/ és ezen követelések a belföldi pénznemben teljesítendőek /a továbbiakban a teljesítés pénzneme/)

(1) kölcsönösszegnek nevezi

- a hitelkeret követelés pénznemében megadott összegét vagy
- a kölcsönösszeg követelés pénznemében meghatározott maximális felső határértékét vagy
- a fogyasztó teljesítés pénznemében meghatározott finanszírozási igényét vagy
- a teljesítés pénznemében meghatározott folyósítási limitet?

(2) törlesztő részleteknek nevezi a törlesztő részletek követelés pénznemében és/vagy teljesítés pénznemében megadott várható felső határértékét?

Az egyes jogintézményeket tartalmuk és nem elnevezésük alapján kell megítélni. Mivel a Ptk. 522. §-a a kölcsöntől elkülönült jogintézményként szabályozza a hitel jogviszonyt, valamint a Ptk. 523. §-a értelmében a kölcsönösszeg alapvető attribútuma a fix összegszerű meghatározottság és a rendelkezésre bocsátási kötelezettség, értelemszerűleg nem minősülhet kölcsönösszegnek

- a követelés pénznemben megadott hitelkeret, mivel az keretösszeg, amelyhez csupán a pénzügyintézet terhelő rendelkezésre tartási kötelezettség párosul;
- a követelés pénznemben megadott maximális felső határérték, mivel az jogilag hitelkeretnek minősül;
- a teljesítés pénznemében megadott fogyasztói finanszírozási igény, mivel az csupán a fogyasztói várakozások megjelölt értéke, amelynek kölcsönszerződésben való szerepeltetése önmagában a pénzügyintézet oldalán nem szül teljesítési kötelezettséget;
- a teljesítés pénznemében megadott folyósítási limit, mivel az a fogyasztói finanszírozási igény szerinti felső határérték, amelynek kölcsönszerződésben való szerepeltetése önmagában a pénzügyintézet oldalán nem szül teljesítési kötelezettséget.

Tekintettel arra, hogy az adósok a Ptk. 523. §-a értelmében a kölcsön összegét kötelesek visszafizetni, így a törlesztő részletek meghatározása csak akkor minősülhet jogszerűnek, ha az annak alapját képező kölcsönösszeg meghatározás jogszerű. A bírósági gyakorlat szerint tisztességtelennek kell tekinteni minden olyan általános szerződési feltételt, amelyik jogszabályba ütközik, mert egy jogszabályba ütköző kikötés rákényszerítése a fogyasztókra nem csupán a jóhiszeműség és tisztesség megsértésének, hanem indokolatlannak és a fogyasztókra hátrányosnak is tekintendő (**LB Gfv. IX.30.316/2008/8.**).

A fentiek értelmében a tárgybeli kifejezések téves hivatkozása jogszerűtlen és sérti a világosság és érthetőség elvárását a téves terminológia alkalmazása. Előadjuk, egyáltalán nem várható el az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztóktól, hogy azt képesek legyenek felismerni, miszerint a kölcsönösszegnek vagy törlesztő részletnek nevezett összegek valójában más jogi természettel bírnak, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal ellentétben azok nem fix összegek

és/vagy azok tekintetében a pénzügyintézetnek a Ptk. 523. §-a szerinti rendelkezésre bocsátási kötelezettsége nem objektív kötelezettség.

Hivatkozunk az **Európai Unió Bírósága** a **C-154/15.**, **C-307/15.** és **C-308/15. sz. egyesített ügyekben** (**Francisco Gutiérrez Naranjo** és a **Cajasur Banco SAU** (C-154/15), **Ana María Palacios Martínez** és a **Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA)** (C-307/15), a **Banco Popular Español SA** és **Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu** (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) **meghozott ítélet indoklásának** fenti III.1. pontban hivatkozott, **48-51. pontjait: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.**

E körben hivatkozunk, hogy az Alkotmánybíróság - a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata rendelkező része 1. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezések elutasításáról szóló - **11/2015. (V. 14.) AB határozatában** rögzítette, hogy a világosság és érthetőség elvének való megfelelés vizsgálata nem ragadhat le pusztán nyelvtani szinten:

„[46] Ezzel összefüggésben mutatott rá az Európai Bíróság a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében, hogy [a] szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelvben foglalt követelménye **nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére.**

[47] **Éppen ellenkezőleg - ahogyan a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában már emlékeztetett rá -, mivel a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni.**” (Indokolás 71-72.)

III.4. A negyedik kérdés:

4. A 93/13 EKG irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EKG irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben valamely deviza alapú kölcsönszerződésben a szerződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és a törlesztő részletek (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a követelés pénznemében tételesen összegként (amely kizárólag 0 és 9 közé eső számokból álló karaktorsorozatot jelent), a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(2) a teljesítés pénznemében tételes összegként, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(3) a követelés pénznemében és a teljesítés pénznemében is legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(4) a követelés pénznemében egyáltalán nem, a teljesítés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

(5) a teljesítés pénznemében egyáltalán nem, a követelés pénznemében legfeljebb egyértelműen kiszámítható módon kerülnek meghatározásra?

A **93/13 EKG irányelv** huszadik preambulum bekezdése a jövőbeni teljesítési feltételek szerződéskötéssel egyidejű teljeskörű megismerését és nem a jövőbeni teljesítési feltételek jövőbeni megismeréséhez szükséges egyes adatok és elvégzendő műveletek szerződéskötéssel egyidejű megismerését írja elő. Fogyasztóval kötött kölcsönszerződés esetében elvárható, hogy az adós mindazon tényezőknél az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (lásd: 2015. július 9-i Bucura-ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 57. pont).” A C-26/13. számú ítélet rendelkező

részének 2) pontja és indoklásának 67) pontja is ezen elvet erősíti meg megfelelő analógia alkalmazása mellett:

„2) **A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.**

67 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ugyanezen követelmény szerepel a 93/13 irányelv 5. cikkében, amely előírja, hogy az írásbeli feltételeknek „[mindig]” világosnak és érthetőnek kell lenniük. A 93/13 irányelv huszadik preambulumbekkezdése ebben a vonatkozásban meghatározza, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse a szerződés összes feltételét.”

Hivatkozunk az **Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SA (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítélet indoklásának fenti III.1. pontban hivatkozott, 48-51. pontjait: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.**

Álláspontunk szerint, ahol annak objektív akadályja nem áll fenn, ott a tételes meghatározás, ahol annak objektív akadályja van, ott a valós szerződéskötéskori egyértelmű kiszámíthatóság elvárt a szerződés tárgya és a törlesztő részletek tekintetében, mivel ha a vizsgált kölcsönszerződés csak a jövőbeni egyértelmű kiszámíthatósághoz szükséges paraméterek megadása elvárást teljesíti, nem teljesülnek az **93/13 EKG irányelv** preambuluma huszadik bekezdése, 4. cikk (2) bekezdése, és 5. cikke által megköveteltek, hogy a fogyasztóként eljáró adós mindazon tényezőknek - világos és érthető közlésre alapított - ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek. A paraméterek biztosítása egy jövőbeni időpontban történő egyértelmű kiszámíthatósághoz kizárólag kivételes, objektív szükségsszerűség szülte esetekben minősülhet tisztességes tájékoztatásnak.

A devizaalapú kölcsönszerződések vizsgálati körében, a kölcsönösszeg és a törlesztő részletek tekintetében olyan képlet alkalmazása, amely alapján egy jövőbeni időpontban (azaz értelemszerűleg a folyósításkor) válik a fogyasztó számára ismerté a kötelezettsége mértéke valamelyik pénznemben, álláspontunk szerint szükségsszerűsége okán tisztességesnek minősülhet, mivel a szerződéskötés és a folyósítás közti időszakban végbemenő árfolyamváltozások iránya és mértéke előre pontosan nem ismert a felek által. Ám ebben az esetben, értelemszerűleg a követelés pénznemében kell szerződéskötéskor a kölcsönszerződésben tételesen meghatározni a kölcsönösszeget és a törlesztő részleteket, mivel ezen pénznem szabja a fogyasztó által teljesítendő kötelezettség valós mértékét. Minden más megoldás, amely ennél kevesebb információt biztosít kötelezettségei tekintetében a fogyasztónak, sérti a világosság és érthetőség követelményét és így tisztességtelen. Hivatkozunk az **EBH.2013.G.10. számú elvi állásfoglalást: „A Kúria rámutat arra, hogy a Hpt. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezéseit azok céljának megfelelően kell értelmezni, figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is. A Hpt. 213. §-ának célja egyértelműen a fogyasztók védelme. A fogyasztók védelmét az indokolja, hogy ők a kölcsönt nyújtó**

professzionális gazdasági szereplőkhöz képest információs hátrányban vannak, a kölcsönt nyújtók intellektuális, szakmai és kommunikációs erőfölénye a kölcsönszerződés megkötésekor, illetve a jogviszony egész tartama alatt egyértelműen fennáll.”

4.1. A fenti 4.(5) pont körében, amennyiben nem szükséges bármilyen tételes összeget meghatározni a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor, az egyértelmű kiszámíthatóság biztosított-e a kölcsönösszeg tekintetében a kölcsönszerződés megkötésekor, amennyiben (nem objektív szükségszerűség, hanem a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt általános szerződési feltétel ezirányú rendelkezése alapján)

(1) a kölcsönszerződés semelyik pénznemben sem tartalmazza a kölcsönösszeget tételesen,

(2) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében a fogyasztó finanszírozási igényét vagy a folyósítási limitet tartalmazza tételesen,

(3) a kölcsönszerződés a teljesítés pénznemében egyértelműen kiszámítható módon nem tartalmazza a kölcsönösszeget, továbbá

(4) a kölcsönösszeg követelés pénznemében történő egyértelmű kiszámíthatósága kapcsán a kölcsönszerződésben hivatkozott számtani elem nem egzakt, hanem csupán egy felső határérték: a teljesítés pénznemében tételesen megadott fogyasztói finanszírozási igény vagy folyósítási limit?

Tekintettel a 3. és 4. kérdés körében kifejtettekre, felperesi álláspont szerint a 4.1. kérdés szerinti konstrukció sérti a világosság és érthetőség követelményét és így tisztességtelen. Igaz ez különösen a 3. pontban előadottakra és tekintettel arra, hogy értelemszerűleg nem lehet biztosított az egyértelmű kiszámíthatóság egy felső határérték képletbe helyettesítése esetén, mivel az nem egy egzakt érték. Jelezzük, hogy ezen kérdés bár igen specifikusnak hathat, a gyakorlatban csak Magyarországon több tízezer (ha nem több százezer) deviza alapú kölcsönszerződés került megkötésre ebben a konstrukcióban.

4.2.

4.2.1. Amennyiben nem szükséges tételes összegeket kölcsönszerződésbe foglaltan biztosítani annak megkötésekor, akkor az egyértelmű kiszámíthatóság körében

(1) jogilag elvárt a szerződés tárgyának, azaz a kölcsönösszegnek és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részleteknek a mértékét egyértelműen és a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában kiszámítható módon a kölcsönszerződésben meghatározni; vagy

(2) az is elegendő, ha annak megkötésekor, a kölcsönszerződés olyan, objektív módon azonosítható paramétereket tartalmaz, amelyekből ezen adatok (a szerződés tárgya és a törlesztő részletek) kiszámíthatóak lesznek egy jövőbeni időpontban (azaz a kölcsönszerződésbe - annak megkötésekor - kizárólag a jövőbeni egyértelmű kiszámíthatóságot biztosító paraméterek kerülnek rögzítésre)?

4.2.2. Amennyiben az is elegendő, ha egy jövőbeni időpontban lesznek kiszámíthatóak a szerződés tárgya, azaz a kölcsönösszeg és - változó kamatozású termék esetén az első kamatperiódusban alkalmazandó - törlesztő részletek mértéke a követelés pénznemében, akkor ezen jövőbeni időpont (amely értelemszerűleg a szerződéses követelések összegének követelés pénznemében való rögzülésnek időpontja is egyben) a kölcsönszerződés megkötésekor abban objektív módon meghatározott kell legyen vagy a másik professzionális szerződő fél kizárólagos diszkrecionális jogkörébe tartozhat ezen jövőbeni időpont meghatározása?

Alapelvként rögzíthető, hogy a jövőbeni kiszámíthatósági tétel megvonja az adósok, mint fogyasztók azon lehetőségét, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor az abból eredő gazdasági kockázatokat és következményeket, így különösen az aláírt megállapodás jövőbeli teljesítési feltételeit és a szerződéskötésből eredő kötelezettségeinek valós mértékét a lehető legteljesebb mértékben megismerhessék és kiértékelhessék, így az kizárólag objektív szükségszerűség esetén alkalmazható. Objektív szükségszerűség fennállta esetén pedig oly módon alkalmazandó, hogy a jövőbeni kiszámíthatóság időpontja a szerződéskötéskor

objektív módon rögzüljön a kölcsönszerződésben, kizárva ezáltal annak lehetőségét, hogy

(1) egyrészt az egyértelmű kiszámíthatóság elve sérüljön ezen változó tetszőleges mivolta okán és így a fogyasztókat információs hátrány érje;

(2) másrészt ezen diszkrecionális jogkörön keresztül a másik professzionális szerződő fél (pl. a számára kedvezőbb átváltási árfolyam kiválasztásával) egyoldalúan és a fogyasztók számára terhes módon tudja befolyásolni a követelés pénznemében meghatározott kölcsönösszeg mértékét.

Az **Európai Unió Bírósága a C-26/13. sz. ügyben (Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka és OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítélete** is ezen elvet erősíti meg megfelelő analógia alkalmazása mellett:

„2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, **hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.**

...

70 Márpedig ezen 5. cikkel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy **a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse.** Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (lásd: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 44. pont).

71 A szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére.

72 Éppen ellenkezőleg - ahogyan a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában már emlékeztetett rá -, mivel a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy **a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni.**

73 Ami a III/2. kikötéshez hasonló szerződési feltételt illeti, amely lehetővé teszi a szolgáltató számára, hogy a fogyasztó által fizetendő havi törlesztőrészek mértékét a külföldi pénznem e szolgáltató által alkalmazott eladási árfolyamán számítsa ki, amelynek következtében a pénzügyi szolgáltatás költségei a fogyasztó terhére - nyilvánvalóan felső határ nélkül - emelkednek, a 93/13 irányelv 3. és 5. cikkéből, valamint ezen irányelv melléklete 1. pontjának j) és l) alpontjából, illetve 2. pontjának b) és d) alpontjából az következik, hogy az átláthatóság követelményének tiszteletben tartása szempontjából alapvető jelentőséggel bír az, hogy a **kölcsönszerződés átlátható jelleggel tünteti-e fel a külföldi pénznem átváltási mechanizmusának okait és sajátosságait, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó egyértelmű és érthető kritériumok alapján előre láthassa a számára ebből eredő gazdasági következményeket** (lásd analógia útján: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 49. pont).

74 Ami a külföldi pénznem átváltási mechanizmusának a III/2. kikötésben meghatározotthoz hasonló sajátosságait illeti, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megállapítania, hogy a releváns ténybeli elemek összességére tekintettel, mint a hitelező által a kölcsönszerződés megkötése során közzétett reklám és tájékoztatás, az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem csak felismerni képes a külföldi pénznem eladási és vételi árfolyama között a pénzpiacon általánosságban megfigyelt különbség fennállását,

hanem képes-e értékelni is a végső soron általa megfizetendő törlesztőrészletek kiszámítására alkalmazott eladási árfolyam alkalmazásának rá nézve - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét.

75 Az előzőekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket."

Hivatkozunk az Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítélet indoklásának fenti III.1. pontban hivatkozott, 48-51. pontjait: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.

Függetlenül attól, hogy a tárgybeli Kölcsönszerződés a 2008/48 EK irányelv hatálya alá tartozik vagy sem, az Európai Unió Bírósága a C-42/15. sz. ügyben (Home Credit Slovakia a.s. és Klára Bíróová között folyamatban lévő eljárásban) meghozott, a 2008/48 EK irányelvre alapított ítélete tartalmaz olyan általános jellegű, fogyasztóvédelmi célzatú megállapításokat, amelyek a világos és érthető megfogalmazás kritériumának való megfelelés kapcsán figyelembe vehetőek:

„34 Mivel a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett tartalmi elemeket világos és egyértelmű módon kell feltüntetni, szükségszerű - amint azt lényegében a főtanácsnok indítványának 52. pontjában kiemelte -, hogy a hitelmegállapodás egyértelmű és pontos kereszthivatkozásokat tartalmazzon az ezen tartalmi elemeket magában foglaló többi nyomtatott formára vagy más tartós adathordozóra, amelyeket a megállapodás megkötése előtt ténylegesen átadtak a fogyasztónak oly módon, hogy az lehetővé tegye számára, hogy ténylegesen megismerje valamennyi jogát és kötelezettségét.”

Az említett irányelvek és az Európai Unió Bíróságának felhívott ítéletének kellő értelmezése folytán az uniós jogtól eltérő értelmezésre vezet, ha a Kölcsönszerződés szerződés tárgyára vonatkozó rendelkezései és a nemzeti jogszabály összevetése során nem a fogyasztók számára legkedvezőbb, kellően szkeptikus értelmezés kerül alkalmazásra.

4.3. Időszakonként változó kamatozású termékeknél elégségesnek és így tisztességesnek is tekintendő, amennyiben a tételes összegek és/vagy az egyértelmű kiszámíthatóság a törlesztő részletek tekintetében a futamidő első kamatperiódusára a követelés pénznemében és/vagy a teljesítés pénznemében (a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor) biztosított vagy jogilag elvárt a futamidő összes kamatperiódusára a követelés pénznemében és/vagy a teljesítés pénznemében biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot (a kölcsönszerződésbe foglaltan annak megkötésekor)?

Időszakonként változó kamatozású termékeknél - az első kamatperiódust követő további kamatperiódusok tekintetében - a világosság és érthetőség elvének betartása végett szükséges felperesi álláspont szerint olyan képlet

szerepeltetése, amely alapján legalább egy jövőbeni időpontban biztosítottá válik az egyértelmű kiszámíthatóság és ezáltal az aktuálisan megállapított törlesztő részlet mértékének ellenőrizhetősége. Álláspontunk szerint ilyen esetekben az egyértelmű kiszámíthatóságnak biztosítottnak kell lennie mindkét pénznemben. Ez a képlet természetesen adott már a szerződéskötéskor is, felhasználásra kerül a másik professzionális szerződő fél által a THM meghatározása körben is, így a szerződésbe történő rögzítésének objektív akadályja nincsen.

Hivatkozunk az **Európai Unió Bírósága** a **C-154/15.**, **C-307/15.** és **C-308/15. sz. egyesített ügyekben** (**Francisco Gutiérrez Naranjo** és a **Cajasur Banco SAU** (C-154/15), **Ana María Palacios Martínez** és a **Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA)** (C-307/15), a **Banco Popular Español SA** és **Emilio Irles López, Teresa Torres Andreu** (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) **meghozott ítélet indoklásának** fenti III.1. pontban hivatkozott, **48-51. pontjait: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.**

4.4. Az egyértelmű kiszámíthatóságot kizárólag képlet alkalmazásával lehet tisztességes módon biztosítani, avagy más módon is?

4.4.1. Amennyiben nem kizárólag megfelelő képlet alkalmazásával, akkor kellően egzakt szöveges leírással is lehet tisztességes módon biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot?

4.4.2. Amennyiben nem kizárólag megfelelő képlet alkalmazásával, akkor akár szakkifejezésre történő utalással (pl. annuitás, lineáris törlesztés) is lehet tisztességes módon biztosítani az egyértelmű kiszámíthatóságot, további magyarázat nélkül?

Álláspontunk szerint az egyértelmű kiszámíthatóság biztosítható mind a 4.4., mind a 4.4.1. pontban írtak szerint, azzal, hogy a szöveges leírás csupán akkor tekinthető kellően egzaktnak, ha abból szükségszerűen, valamint világosan és érthetően kiolvasható valamely képlet alkalmazandósága, betartva azon elvet is, miszerint a kölcsönszerződésnek egyértelmű és pontos kereszthivatkozásokat kell tartalmaznia. Függetlenül attól, hogy a tárgybeli Kölcsönszerződés a **2008/48 EK irányelv** hatálya alá tartozik vagy sem, az **Európai Unió Bírósága** a **C-42/15. sz. ügyben** (**Home Credit Slovakia a.s.** és **Klára Bíróová** között folyamatban lévő eljárásban) **meghozott, a 2008/48 EK irányelvre alapított ítélete** tartalmaz olyan általános jellegű, fogyasztóvédelmi célzatú megállapításokat, amelyek a világos és érthető megfogalmazás kritériumának való megfelelés kapcsán figyelembe vehetőek:

*„34 Mivel a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett tartalmi elemeket világos és egyértelmű módon kell feltüntetni, szükségszerű - amint azt lényegében a főtanácsnok indítványának 52. pontjában kiemelte -, hogy a **hitelmegállapodás egyértelmű és pontos kereszthivatkozásokat tartalmazzon** az ezen tartalmi elemeket magában foglaló többi nyomtatott formára vagy más tartós adathordozóra, amelyeket a megállapodás megkötése előtt ténylegesen átadtak a fogyasztónak oly módon, hogy az lehetővé tegye számára, hogy ténylegesen megismerje valamennyi jogát és kötelezettségét.”*

Ezzel ellentétben a 4.4.2. pont szerinti megoldás erre nem alkalmas, mivel szakkifejezések alkalmazása okán szükségtelenül kerül információ hátrányba a fogyasztó: egyrészt adott szakkifejezés általánosan tájékozott fogyasztó általi ismerete esetén sem feltétlenül szükségszerű, hogy a szakkifejezés ismeretéhez kapcsolódjon valamilyen matematikailag értelmezhető képlet vagy leírás ismerete is, másrészt egyes szakkifejezések jelentése nem feltétlenül százszázalékosan egzakt, azaz azokból nem következik törvényszerűen valamilyen konkrét képlet vagy konkrét, kellően egzakt szöveges leírás alkalmazandósága. Ezek okán pedig szakkifejezés nem szolgáltat elegendő információt a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről (**C-154/15.**, **C-307/15.** és **C-308/15. sz. egyesített ügyekben meghozott ítélet indoklásának 48. pontja**).

A t. Bíróság figyelmébe ajánljuk az **Európai Unió Bírósága 2012/C 338/01** számú ajánlását (Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2012:338:FULL&from=HU>).

A peres eljárás valamennyi tárgyalására vonatkozóan kérjük, hogy jogi képviselőnk esetleges, nem várt távollétében is a tárgyalást megtartani, illetve érdemi határozatot meghozni szíveskedjék a tisztelt Bíróság. Valamennyi tárgyalásról kérünk jegyzőkönyvet, melyet a gergely.bardos@gmail.com címre kérünk megküldeni.

Budapest, 2017. január 27.

Tisztelettel:

dr. Bárdos Gergely ügyvéd
felperesek képviselőjében

_____
_____.
**előzetes döntéshozatali eljárás
kezdeményezése iránti kérelme**

_____.
(_____.
szám alatti lakos) *I. r. felperesnek*
és

_____.
(_____.
szám alatti lakos) *II. r.
felperesnek*

Képv.:

_____
(_____.) alperes

ellen, a _____ . ügyszám
alatt folyamatban lévő peres
eljárásban.